

[Carsten Raft.]

og jeg håber ikke, at jeg skal høre noget om hovedstadsordningen i denne forbindelse, for det har i realiteten intet med den at gøre. Gentofte har fået forholdene ordnet i en vis udstrækning, uden at der er kommet hovedstadsordning for Gentofte; det kan altså gøres. Den højtærede indenrigsminister skal skaffe os en hovedstadsordning på de vilkår, der kan opnås ved forhandling med de forskellige partier og med den højtærede indenrigsministers kolleger, der er sognerådsformænd i de kommuner, der føler sig truet ved de hidtidige forslag i så henseende.

Indenrigsministeren (Smørum): Til besvarelse af det stillede spørgsmål kan jeg sige, at selvom man ved udarbejdelsen af loven om landkommunernes styrelse, både i 1933 og tidligere, først og fremmest har haft de mindre kommuners forhold for øje, er loven dog affattet så rummeligt, at den, som det har vist sig, uden større vanskeligheder har kunnet praktiseres også under større forhold, og spørgsmålet om omdannelse af store sognekommuner til købstæder har derfor her i landet i modsætning til, hvad der har været tilfældet i andre lande, ikke haft nogen særlig preserende karakter.

Sammenligner man landkommunalloven og købstadkommunalloven, vil man også finde, at forskellighederne i sognekommunernes og købstadkommunernes retlige stilling nok er mange, men ikke særligt dybtgående og ikke så store som i tidligere tid. Af de mere væsentlige forskelle skal jeg nævne, at købstæderne som bekendt er undergivet tilsyn af indenrigsministeren, medens tilsynet med sognekommunerne føres af amtsrådet, og amtsrådet har i enkelte henseender videregående beføjelser ved udøvelsen af sin tilsynsmyndighed, end ministeriet har. Amtsrådet skal således udtrykkelig godkende det årlige overslag og kan under visse omstændigheder give pålæg om højere skatteudskrivning og om oparbejdelse af en passende kassebeholdning. Jeg kan også nævne, at ligningen i sognekommunerne foretages i sognerådene selv, men i købstæderne af en særlig ligningskommission, og jeg skal gerne indrømme det ærede medlem, at det efterhånden er ret byrdefuldt for sognerådene i de store kommuner, hvor der er et stort antal skatteydere. Når det ærede medlem siger, at hele sognerådet skal deltage i arbejdet i modsætning til i købstæderne, er det ikke helt rigtigt. I de store sognekommuner nedsæt-

ter man naturligvis udvalg, der har hver sit arbejdsområde på samme måde som i købstæderne.

Selvom forskellighederne således ikke er særligt store, forstår jeg godt, at kommuner, der som nogle af Københavns omegnskommuner er vokset så stærkt, at de i indbyggerantal er kommet på højde med vore store købstæder, nærer ønske om at få købstadstilling, og det er også rigtigt, som det ærede medlem anførte, at det første skridt i denne retning da også er taget, ved at Gentofte kommune siden 1919 og særligt siden 1933 har fået en slags mellemstilling mellem købstad- og sognekommune. Lovbestemmelsen går ud på, at købstadkommunallovens regler af indenrigsministeren efter indhentet erklæring fra Københavns amtsråd og Gentofte kommunalbestyrelse kan gøres gældende for Gentofte kommune i det omfang, i hvilket dette er foreneligt med, at kommunen hører til Københavns amtsrådsreds, og med de lempelser, som dette forhold måtte nødvendiggøre, eller som iøvrigt anses for ønskelige. Den nærmere ordning er fastsat i en af indenrigsministeriet stadfæstet styrelsesvedtægt.

Fra Lyngby-Tårnbæk og Gladsaxe kommuner har indenrigsministeriet modtaget andragender om, at denne regel nu må blive udvidet til også at gælde for disse to kommuner. Når dette ønske ikke uden videre er imødekommet, hænger det først og fremmest sammen med, at hele spørgsmålet om hovedstadsområdet kommunale struktur som bekendt i tiden fra 1933 til 1948 har været undergivet kommissionsbehandling i hovedstadskommissionen. Det blev på et forholdsvis tidligt tidspunkt af kommissionens arbejde klart, at kommissionens forslag højst sandsynligt bl. a. ville komme til at gå ud på oprettelse af et antal købstadkommuner uden om København, medens andre kommuner, heriblandt Gladsaxe, tænkt indlemmet i København, helt eller delvis. Disse forventninger med hensyn til betænkningens indhold kom også til at slå til. Der kunne være og er fremdeles nogen tvivl om, hvilken skæbne der vil blive hovedstadskommissionens forslag til del, men mod planerne om at oprette et antal købstæder uden om København har der i hvert fald mig bekendt ikke fra nogen side været rejst indvendinger. Under disse omstændigheder har indenrigsministeriet ikke fundet det rimeligt at søge gennemført et lovforslag om en midlertidig særordning for de to kommuner. Man måtte tværtimod anse det for naturligt at udskyde spørgsmålet til løsning i forbindelse med hele ho-